

SHRNUTÍ ČINNOSTI ENVICENTRA PRO KRAJINU ZA ROK 2014

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

**Envicentrum
PRO KRAJINU
Vysoké Pole**

Vzdělávací středisko Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole (dále jen EC PK VP) má za sebou další úspěšný rok, plný pracovních aktivit a realizací projektů zaměřených na environmentální výchovu, ochranu přírody, tvorbu krajiny a tradice. To že byl úspěšný, nám jasně ukazuje návštěvnost, která se každým rokem zvyšuje. V roce 2013 byla návštěvnost 1816, která je doložena výukovými programy a veřejnost 1017, která areál navštívila v době volna a společných akcí pořádaných s obcí vysoké pole a ZŠ Vysoké Pole a ZŠ Drnovice. V roce 2014 je doložena návštěvnost 3000 a počet veřejnosti je stanoven odhadem na 1020 návštěvníků.

EC PK VP se snaží každým rokem neustále rozšiřovat svou nabídku svých aktivit a činností, a zaměstnanci se také vzdělávají, aby nabízené služby byly co nejkvalitnější. V roce 2013 jsme se zapojili do prospěšného a velmi přínosného projektu Průvodcovství v CHKO Bílé Karpaty, který realizovalo Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty Veselí na Moravě. Tento projekt úspěšně pokračoval i v roce 2014 a pracovníci EC PK VP se opět zapojili a úspěšně absolvovali semináře a školení v rámci projektu a získali tak osvědčení Místní průvodce v Bílých Karpatech. Takto proškolený průvodce respektuje potřebu šetrného využívání místního dědictví, a vlastním způsobem tak přispívá k zachování a ochraně lidových tradic a zajímavých míst.

Poznej tajemství vědy

Dalším velkým projektem, do kterého se EC PK VP, zapojilo, je projekt Poznej tajemství vědy. Hlavním žadatelem projektu je Vysoká škola podnikání, a. s. Envicentrum Pro krajinu je jedním z partnerů. Envi se podílelo na aktivitách spojených s projektem. Hlavním cílem projektu je posílit konkurenceschopnost České republiky, prostřednictvím rozvoje lidského kapitálu v oblasti výzkumu a vývoje. Klíčovými aktivitami byly realizace popularizačních aktivit v oblasti přírodních a technických věd, vzdělávání vědecko-výzkumných pracovníků v této oblasti a implementace vědy a výzkumu do výuky přírodních a technických věd. Byla vytvořena spolupráce mezi vědecko-výzkumnými institucemi a mezinárodními týmy vědců, pedagogů v rámci systematické práce v přípravě žáků a studentů na evropskou výzkumnou spolupráci v aplikovaném výzkumu.

Aktivitty projektu vytvořily evropský rozměr spolupráce všech subjektů zapojených v projektu. Do popularizačních workshopů se aktivně zapojili přední evropští vědečtí pracovníci, byly realizovány stáže u zahraničních vědecko-výzkumných institucí. Pro zájemce o vědecko-výzkumnou práci bylo vytvořeno 30 výukových modulů založených na badatelsky orientované výuce. Ústředním tématem výukových modulů je udržitelné hospodaření se složkami krajiny vedoucí ke snižování zranitelnosti území a optimálnímu využití jeho potenciálu, čehož lze ve 21. století dosáhnout především vývojem a aplikací nových technologií.

Díky tomuto projektu navštívili žáci a studenti z jazykové školy Hello Ostrava.

Tvorba QUESTINGU na Envi

22. 5 – 23. 5. 2014 vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty z Veselí nad Moravou v rámci projektu společně s několika dalšími účastníky semináře vytvořilo první QUESTING na Envi. Že nevíte co to je Questing? Nevadí. Je to hra. Quest neboli hledačka je cesta, zábava i poučení. Ta naše první hledačka se jmenuje S KŘÍŽKEM PO FUNUSE...? – aneb první vysocké hledání řemesel. První návštěvníci ji už otestovali. Odměnou za úspěšné vylustění tajenky je razítko, které je umístěno v cíli hledačky.

Sklep na Ovoce

V roce 2014 byla dokončena realizace projektu Ovoce chutná nejvíce, když je z naší vesnice. V rámci tohoto projektu se rozšířil areál EC PK VP o další původní stavbu sklep. Který slouží jako názorná ukázka uchování ovoce na zimu. Součástí tohoto projektu bylo vytvoření i nového výukového programu pro děti, a těšil se velkému zájmu.

Přístřešky pro zvířata

I v roce 2014 se nám zvyšuje počet našich zvířecích mazlíčků a bylo potřeba jim vybudovat své zázemí. Proto byl postaven nový přístřešek pro zvířátka, kde našli svůj domov ovečky, kozy i oslíci.

Odborná veřejnost

V roce 2014 se uskutečnilo 12 akcí pro odbornou veřejnost. Tyto akce navštívilo celkem 258 účastníků. Mezi tyto akce jsou započítány odborné exkurze pro studenty středních škol. Vzdělávací akce pro pedagogy a učitele. Jednou z nejdůležitějších akcí je Krajské kolo Ekologické olympiády pro studenty středních škol ze Zlínského kraje.

Viz tabulka č.1.

Ekologická olympiáda pro středoškoláky 2014

2. – 4. října 2014 – se uskutečnil jubilejní 20. ročník Ekologické Olympiády. Na konání krajského kola EO se podíleli Český svaz ochránců přírody KOSENKA Valašské Klobouky, Gymnázium Valašské Klobouky, Muzeum regionu Valašsko, p.o. Vsetín, EnviCentrum Pro krajinu Vysoké Pole, Město Valašské Klobouky.

Celostátním pořadatelem a koordinátorem soutěže je Český svaz ochránců přírody. Do soutěže se přihlásilo devět družstev ze středních škol Zlínského kraje. Gymnázium Valašské

Meziříčí, Gymnázium Valašské Klobouky, Gymnázium Uherské Hradiště, Gymnázium Uherský Brod, SZES Rožnov pod Radhoštěm, Gymnázium Zlín, SOŠ Tauferová Kroměříž, Gymnázium Slavičín, SPŠS Vsetín.

Hlavním tématem letošního ročníku bylo „Geologické dědictví České republiky“. Rozmanitost neživé přírody je ohromná – nabývá všech možných tvarů, skalních bloků, kamenů, kamínků a zrníček, zlomů, údolí, koryt, erozních rýh, hor, kopců a kopečků. Neživá příroda je pestrá, i když je z velké části ukryta před našimi zraky hluboko pod našima nohama.

I přes náročnost tématu se studenti velmi dobře poprali se zadanými úkoly. Teoretická část byla složena z písemného testu a ústních otázek a proběhla na Gymnáziu ve Valašských Kloboukách. Praktickou část studenti absolvovali na EC PK VP. Součástí EO byla i exkurze do kamenolomu Bzová u Bojkovic. Na prvním místě se umístili studenti z Gymnázia Valašské Meziříčí, druhé místo patřilo studentům z Gymnázia Valašské Klobouky a třetí byli studenti z Gymnázia Uherské Hradiště.

Pro pedagogy byla připravena beseda o geologii s prof. Ing. Vítězslavem Zámarským, CSc., prorektorem Vysoké školy podnikání v Ostravě. Poté následovala stavba kamenné spirály s Petrem Hábou.

S přípravou ekologické olympiády nám pomáhali odborníci, kteří se pohybují v oblasti geologie a ochrany přírody. Zároveň byli i členy odborné poroty - doc. RNDr. Vilém Pechanec, Ph.D., Univerzita Palackého v Olomouci, Mgr. Zdenek Miklas, projektový manažer a ekologický zemědělec, Ing. Dalibor Kvita, Geopark Podbeskydí, Občanské sdružení Hájenka, Ing. František Šulgan, odborný pracovník SCHKO Beskydy, geolog a práce s veřejností, Mgr. Jana Tkáčíková, Muzeum regionu Valašsko Vsetín, botanik, Mgr. Kateřina Janíčková, Muzeum regionu Valašsko Vsetín, geolog, Mgr. Petr Večeřa, Vzdělávací informační středisko Bílé Karpaty, odborný pracovník a prof. Ing. Vítězslav Zámarský, CSc., prorektor **pro vědu a obsah výuky VŠP v Ostravě, vedoucí centra excelence podnikání, Vedoucí katedry Kvality a environmentu.**

Tabulka č. 1. Seznam akcí pořádaných pro odbornou veřejnost

Datum	Organizace	Program	Počet účastníků	Doprovod
8.3. - 9.3.2014	Učitelé ZŠ	Nabídka Výukových programů + exkurze	19	
12.4.2014	SOŠ Luhačovice	Velikonoce na Valašsku	14	1
14.4.2014	SOU Valašské Klobouky	Program Statek	11	1
12.4. 2014	ZŠ MONTESSORY	Pobyt se žáky		2
14.4. 2014	ZŠ Turkmenská	Pobyt se žáky		6
22.3- 23.3.2014	VIS Bílé Karpaty	QUESTING - kurz	15	
7.6.2014	Lipka- školské zařízení pro EVVO Brno	Exkurze Statek a Cesta zdraví	30	
9.6. 13.6.2014	SZeŠ Nový Jičín	Studijní pobyt	21	3
11.6.2014	Gymnázium Slavičín	Ovčí vlnění	32	4
8.9. - 10.9. 2014	Gymnázium Hello Ostrava	Poznej tajemství vědy	25	2
2.10.- 4.10.2014	SŠ Zlínského kraje	Ekologická olympiáda	30	25
8.10 – 10.10. 2014	SOŠ Luhačovice	Pobyt	17	2

Praxe

Na týdenní praxi senám v roce 2014 podařilo získat pouze 1 studentku ze SOŠ.

Laická veřejnost

Výukové programy

Pro laickou veřejnost jsme uspořádali celkem 66 akcí, kterých se zúčastnilo 1520 žáků. Z toho bylo pro:

mateřské školy 17 akcí - 535 žáků

první stupeň a druhý stupeň 49 akcí – 985 žáků

EC PK VP během roku vyučuje mnoho výukových programů, zde uvádíme nejčastěji navštěvované v průběhu celého roku.

Velikonoce na Valašsku

Tento výukový program je určen pro děti od druhých tříd, kde se děti dozví, proč se říká poslední neděli před Velikonocemi Květná a proč se na Velký pátek nesmělo prát prádlo? Jak to, že se má na Škaredou středu každý usmívat a k čemu je půst? Tyto i další zajímavosti o velikonočním období vyslechnou děti, které na přelomu března a dubna zamíří na

Envicentrum nebo Kosenku ve Valašských Kloboukách, kde se pro ně konají tyto velikonoční programy. Ve světnici to voní sladkými jidášky a bylinkovým čajem, na stole beránek a váza s kočičkami a pro malé posluchače už začíná vyprávění hospodyněk o jarních zvycích. Chlapci se pak pustí do pletení pomlázek a děvčata se soustředí na zdobení vajíček voskem.

Stateček

Proč máme my lidé jinak umístěné oči než koně? Jak se liší nohy slepice a husy? Nevíte? Na tyto i jiné otázky odpovídá nová exkurze po našem hospodářství. Nabízíme ji samostatně nebo jako doplněk k výukovému programu. V Envicentru totiž máme mnohá hospodářská zvířata, která dřív bývala typická pro valašská hospodářství (kůň, osel, ovce, slepice, králík, kachna). Využíváme je hlavně prakticky při výukových programech. Děti se dozví řadu zajímavostí ze života jednotlivých druhů. Povídat si můžeme o vlastnostech zvířat i o podmínkách, ve kterých žijí. Děti na vlastní oči vidí, jak se zvířata přizpůsobila životnímu prostředí. Zvířata jsou krotká a zvyklá na kontakt s člověkem.

Cesta zdraví

Toto místo může být příjemným zastavením při putování k dalším cílům. Zdržet se můžeme i déle, protože máme připraveno řadu tematických aktivit, prostřednictvím kterých si návštěvníci osvojí bylinkářské znalosti našich babiček. Zjistí, jak jednoduše pomoci sobě a svým blízkým

z nejrůznějších neduhů. Cesta zdraví nabízí nejen povzbuzení těla léčivou vodou, ale blahodárně působí i na duši. Pro děti je zde připraveno plnění jednoduchých úkolů a aktivit.

Ovoce chutná nejvíce, když je z naší vesnice

Cílem tohoto programu je probudit v dětech inspiraci k tomu, aby ovocné stromy a keře zůstávaly součástí našich zahrad. A zahrada nám přinášela jak krásu např. v podobě jarní záplavy květů či podzimního zbarvení listů, tak užitek v podobě zdravých plodů, které můžeme dále zpracovávat.

Přiblížit dětem, jak potěší a rozehřeje v zimě pečený čaj. Nebo jak posilní marmeláda z černého rybízu, v které jsou všechny vitamíny, protože se nemusí tepelně zpracovávat. Když pijete šťávu z černých jeřabin, usmějete se při pomyslení na kosy, které jste ve sklizni letos konečně předběhli. Hlady ale trpět kosi nemusí, pokud se vám pne na nějaké nevyužité stěně psí víno. To přináší pastvu na jaře i včelkám na podzim zmíněným kosům a našim očím. Jeho listy se zbarví krásně do červena. Naše ruce nemusí být ani moc zručné, přesto dokážou vytvarovat z tohoto listů krásné růže.

V úvodu byli účastníci seznámeni s výhodami vlastních výpěstků – hlavním heslem by mohlo být: „Víme, co jíme“. Pracovní list ukáže naše druhy ovoce i cizokrajné. Zapojili jsme fantazii při objevování netradičního ovoce a naučili se rozeznávat ovocné stromy na dálku. Další část byla nazvaná: „Láska prochází žaludkem“. Když už nám dá zahrada při její údržbě tolik zabrat, tak ať už je tedy „sežratelná“. Vrhli jsme se na lisování moštu a pečení babiččina jablečného štrůdlu.

Vánoce a Advent na Valašsku

Vánoce jako za starých časů prožijí v době adventní v našem picníku nebo v roubené dřevěnce na Kosence nejmenší děti ze základních i mateřských škol z celého okolí. Dýchne na ně nejen teplo sálajícího ohně a vůně bylinkového čaje, ale také kouzlo starodávných obyčejů, které dříve doprovázely adventní dobu i samotné Vánoce. Děti se rozpomenou na koledy, dozvědí se, co na Valašsku patřilo na štědrovečerní stůl, co znamená adventní věnec, zavzpomínají na zvyky a pranostiky, které se váží ke svátkům Svaté Kateřiny, Barbory, Mikuláše i Lucie. Společně upečou sladké vánoční pečivo a vlastnoručně si také vyrobí svíčku ze včelího vosku.

Akce pořádané ve spolupráci s MŠ a ZŠ Vysoké Pole

Tyto akce jsou určené pro žáky a jejich rodiny, tedy se dotýkají především občanů Vysokého Pole. Kromě zábavy přináší i zapojení rodičů a prarodičů do společenského života v obci. Jsou oblíbené a účast na nich je hojná. Skládají se z programu, který chystají učitelé s žáky ve škole a z programu, které chystají pracovníci EC PK. V roce 2014 se uskutečnily tři. Jedním z nich byly Dožinky, kterým končil celoroční školní projekt Cesta Chleba. Děti ze základní školy Vysoké Pole a Drnovic si připravily krásné pásmo písniček a tanců pro své rodiče. Na Envicentrum přinesly dožínkový věnec, který nám předaly a poté předvedly své vystoupení. Na Envi jsme zase připravili povídání o zemědělských strojích a nářadí. Spustili jsme naši starou mlátičku a vymlátili obilí. Všichni také měli možnost si vyzkoušet mlácení pomocí cepů. Není to tak jednoduché, jak to vypadá, ale nakonec jsme i to zvládli. Lidí přišlo tolik, že jsme se skoro nevlezli ani do naší stodoly.

Přímo v den svátku Sv. Martina, přijel i k nám podle legendy Martin na bílém koni. Bílého koně jsme sice neměli, ale skvěle se úkolu zhostila naše Barbora. Světelný průvod zakončil tvořivé odpoledne na Envi. Kde od 15:00 hod. probíhaly malé dílničky. Děti si vyráběly lucerničky do světelného průvodu a také si vyzkoušely, jak se pečou martinské rohlíčky. Po setmění průvod v čele se Sv. Martinem vyrazil do středu obce a všichni se rozešli do svých domovů.

Účast bývá kolem 60 dětí z mateřské a základní školy ve Vysokém Poli (ti jsou započítáni do výukových programů), ale dále i jejich rodiče a prarodiče (cca 200 lidí).

Kurzy

Během roku pořádáme jednou za měsíc tvořivé odpoledne pro děti i dospělé, zaměřené na různá řemesla např. keramiku, vizovické pečivo, Velikonoce a pečení Jidášů. Dále nabízíme program Ovčí vlnění zaměřený na zpracování ovčí vlny. Celkem se uskutečnilo 5 kurzů, kterých se zúčastnilo 75 osob. Jednou proběhl víkendový kurz paličkování, kterým prošlo 13 osob. Celkem se jednalo o 88 účastníků kurzů.

Soutěž z lavic do přírody

Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole pořádalo soutěž pro žáky 4. tříd základních škol "Z lavic do přírody". Soutěž je určena dětem a pedagogům, kteří mají rádi přírodu, chrání ji a starají se o ni. Soutěží se v areálu Envicentra, v blízkém okolí a na Cestě zdraví, na níž děti plní naučné i zábavné úkoly z přírodopisu, výtvarné výchovy a zdravotvědy. Soutěží tříčlenná družstva, která nominuje každá ZŠ ze svých řad.

Žáci 4. tříd ze ZŠ z Vysokého Pole, Vlachovic, Valašských Klobouk a Nedašova prověřili své znalosti z přírodovědy a zúčastnili se soutěže „Z lavic do přírody“. Soutěž se velice vydařila, děti zdolali náročnou cestu v délce asi 5 km, našli ve vodě zajímavé živočichy a zjistili, že příroda v našem okolí má své kouzlo. Není potřeba trávit čas jen u PC a televize, ale je spousta možností, jak si užít svůj volný čas. Zvítězilo družstvo z Vlachovic a jako odměnu získalo dvoudenní pobyt na ENVI pro celou svoji třídu

Soutěžilo se o „Dvoudenní pobyt na Envi, vyjížďku koňským povozem pro celou třídu a jiné zajímavé ceny“.

Přednášky

Nevýhodou EC PK z hlediska pořádání přednášek je špatná dostupnost pro vzdálenější zájemce a nezájem místní veřejnosti. Proto přednášky cílíme na konkrétní zájmové skupiny.

Hojně navštěvovanou akcí je Vítání ptačího zpěvu pod vedením Zdeňka Machů. Kromě toho, že je vášnivý ornitolog, na přednášce ho nezaskočí, ani když nastane „ptačí“ ticho. Vždy najde nějakou zajímavost, o které dokáže poutavě vyprávět.

V rámci EO proběhla také přednáška pro pedagogy o geologii s prof. Ing. Vítězslavem Zámarským, CSc., prorektorem Vysoké školy podnikání v Ostravě

Příměstské tábory

V roce 2014 EC PK VP pořádalo celkem 7 příměstských táborů pro děti z Vysokého Pole a okolí. Táborů se zúčastnilo celkem 95 dětí všech věkových kategorií. O tyto tábory je velký zájem a děti zde zažijí spoustu zábavy, her, výletů, ale také se i naučí něco nového a užitečného. Tábory jsou různě tematicky zaměřené a každý si může vybrat, co ho nejvíce zajímá. V roce 2014 jsme měli např. Indiánský tábor, traperský, cestovatelský či sportovní tábor.

Badatelský kroužek

Každé úterní odpoledne od 15:00 do 17:00 hod. se děti schází na EC PK VP v kroužku Mladí badatelé. Kroužek navštěvují děti od 6 let. Jak napovídá název, děti bádají v přírodě. Zkoušely spoustu zajímavých pokusů jak v terénu tak i přímo na ENVI. Většinu času tráví ve volné přírodě na vycházkách do lesa a blízkého okolí. V roce 2014 pravidelně navštěvovalo kroužek 7 – 10 dětí.

Děti z kroužku se také snaží naučit činnosti, které dříve patřily do každé chalupy, proto také krouhaly a tlačily zelí. Za tuto snahu byly náležitě oceněny a dostaly cenu Mikulášského jarmarku ve Valašských Kloboukách za dodržování tradic.

Prezentace EC PK VP

S informačním stánkem se EC PK VP prezentovalo 24. 4. 2014 na oslavách Dne Země ve Zlíně. Tuto akci pravidelně pořádá Magistrát města Zlína. Návštěvnost bývá odhadem 200 osob.

